

Симо Матавуљ „Пилипенда“

- Шибеник, друга половина 19. века и прва деценија 20. века
- Завршио учитељску школу; службовао по далматинским селима, радио у Црној Гори и Србији као професор и писац.

композициони план приповетке/новеле:

- 1) увод (експозиција) – слика (сиромашног) живота у Пилипендином дому
- 2) заплет – Пилипенда креће да прода кокош
- 3) врхунац (кулминација) – сусрет са Јованом Кљаком
- 4) обрт (перипетија) – Пилипенда креће да удари Кљака
- 5) расплет – ударање магарца и Пилипендин плач

- **ентеријер и описи људи и животиња** – указивање на стање у коме се налази јунак приповетке;
- **опис двеју богомоља (црква)** упућује на однос између Срба и Аустроугара (православних и католика)
- **мотив глади** као искушење и зло
- Пилипендин разговор с Богом – обраћање с молбом, слављење Бога, захвалност

- **анализа ликова:**

- Пилипенда – чврст и истрајан; упркос претњама и сиромаштву не одустаје од својих принципа;
- Јован Кљако – представник дела православаца који су се одрекли своје вере и приклонили Аустроугарској;
- **облици казивања:** описивање (дескрипција): **портрет** Пилипенде, његове жене Јеле и Јована Кљака; **ентеријер** Пилипове куће; **пејзаж** села К. и Петровог поља; приповедање (нарација), монолог и дијалог
- **типови приповедања:**
  - хронолошко (*хронос* - грчка реч – време) – низање догађаја према редоследу одигравања;
  - ретроспективно (од грчких речи *ретро* – уназад и *спектаре* – гледати) – прекидање хронолошког тока да би се описали догађаји из прошлости (најчешће кроз јунаково присећање).
- За Пилипенду **вера = народ**, односно, **православље = српство** („**Ја се уздам у мога српскога Риста!**“)

Народна пословица: **Вода свашта опере, до црна образа.**

Свето писмо :

Бог гледа на чисте руке, не на пуне.

„Не живи човек само о хлебу, него и о свакој речи што излази из уста Божјих.“ Мат.4,4

- Књижевни род – епика
- Књижевна врста – приповетка/новела